ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. มิคารเสฏฺฐี สพฺพปจฺฉโต ยานเก นิสีทิตฺวา คจฺฉนฺโต พลกายํ ทิสฺวา “เก นาเมเตติ ปุจฺฉิ ฯ “สุฉิสาย โว เวยฺยาวจฺจกรา ทาสีทาสาติ ฯ “เอตฺตเก โก โปเสสฺสติ, โปเถตฺวา เต ปลาเปถ, อปลายนฺเต อิโต นิกฺกฑฺฒถาติ ฯ วิสาขา ปน “อเปถ, มา วาเรถ, พลเมว พลสฺส ภตฺตํ ทสฺสตีติ อาห ฯ เสฏฺฐี, เอวํ วุตฺเตปิ, “อมฺม นตฺถิ อมฺหากํ เอเตหิ อตฺโถ, โก เอเต โปเสสฺสตีติ เลฑฺฑุทณฺฑาทีหิ โปถาเปตฺวา ปลาเปตฺวา เสสเก “อลํ อมฺหากํ เอตฺตเกหีติ คเหตฺวา ปายาสิ ฯ

อถ วิสาขา สาวตฺถินครทฺวารํ สมฺปตฺตกาเล จินฺเตสิ “ปฏิจฺฉนฺนยานสฺมึ นุ โข นิสีทิตฺวา ปวิสิสฺสามิ, อุทาหุ รเถ ฐตฺวาติ ฯ อถสฺสา เอตทโหสิ “ปฏิจฺฉนฺนยาเนน เม ปวิสนฺติยา, มหาลตาปสาธนสฺส วิเสโส น ปญฺญายิสฺสตีติ ฯ สา สกลนครสฺส อตฺตานํ ทสฺเสนฺตี รเถ ฐตฺวา นครํ ปาวิสิ ฯ สาวตฺถีวาสิโน วิสาขาย สมฺปตฺตึ ทิสฺวา “เอสา กิร วิสาขา นาม, เอวรูปา อยํ สมฺปตฺติ เอติสฺสาว อนุจฺฉวิกาติ อาหํสุ ฯ อิติ สา มหาสมฺปตฺติยา เสฏฺฐิโน เคหํ ปาวิสิ ฯ อาคตทิวเส จสฺสา สกลนคร-วาสิโน “อมฺหากํ ธนญฺชยเสฏฺฐี อตฺตโน นครํ สมฺปตฺตานํ มหาสกฺการํ อกาสีติ ยถาพลํ ปณฺณาการํ ปหิณึสุ ฯ วิสาขา ปหิตปฺปหิตํ ปณฺณาการํ ตสฺมึเยว นคเร อญฺญมญฺเญสุ กุเลสุ สพฺพตฺถกเมว ทาเปสิ ฯ อิติ สา “อิทํ มยฺหํ มาตุ เทถ, อิทํ มยฺหํ ปิตุ เทถ, อิทํ มยฺหํ ภาตุ เทถ, อิทํ มยฺหํ ภคินิยา เทถาติ เตสํ เตสํ วยานุรูปํ ปิยวจนํ วตฺวา ปณฺณาการํ เปเสนฺตี, สกลนครวาสิโน ญาตเก วิย อกาสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อถสฺสา รตฺติภาคสมนนฺตเร อาชญฺญวฬวาย คพฺภวุฏฺฐานํ อโหสิ ฯ สา ทาสีหิ ทณฺฑทีปเก คาหาเปตฺวา ตตฺถ คนฺตฺวา วฬวํ อุณฺโหทเกน นหาเปตฺวา เตเลน มกฺขาเปตฺวา อตฺตโน วสนฏฺฐานเมว อคมาสิ ฯ

มิคารเสฏฺฐี ปุตฺตสฺส อาวาหมงฺคลํ กโรนฺโต ธุรวิหาเร วสนฺตมฺปิ ตถาคตํ อมนสิกตฺวา ทีฆรตฺตํ นคฺคสมเณสุ ปติฏฺฐิเตน เปเมน โจทิยมาโน “มยฺหํ อยฺยานมฺปิ สกฺการํ กริสฺสามีติ เอกทิวสํ อเนกสเตสุ นวภาชเนสุ นิรุทกปายาสํ ปจาเปตฺวา ปญฺจสเต อเจลเก นิมนฺตาเปตฺวา อนฺโตเคหํ ปเวเสตฺวา “อาคจฺฉตุ เม สุณิสา, อรหนฺโต วนฺทตูติ วิสาขาย สาสนํ ปหิณิ ฯ สา “อรหนฺโตติ วจนํ สุตฺวา โสตาปนฺนา อริยสาวิกา หฏฺฐตุฏฺฐา หุตฺวา เตสํ ภิกฺขนฏฺฐานํ อาคนฺตฺวา เต โอโลเกตฺวา “เอวรูปา หิโรตฺตปฺปวิรหิตา อรหนฺโต นาม น โหนฺติ, กสฺมา มํ สสุโร ปกฺโกสาเปสีติ เสฏฺฐึ ครหิตฺวา อตฺตโน วสนฏฺฐานเมว คตา ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. เศรษฐีชื่อว่ามิคาระ นั่งแล้ว บนยานน้อย ไปอยู่ ข้างหลังแห่ง ชนทั้งปวง เห็นแล้ว ซึ่งหมู่แห่งพล ถามแล้วว่า อ. ชน ท. เหล่านั่น ชื่อว่าเหล่าไหน ดังนี้ ฯ อ. กรรมกร ท. กล่าวแล้วว่า อ.ทาสีและทาส ท. ผู้กระทำซึ่งความขวนขวาย ของหญิงสะใภ้ ของท่าน ท. ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี กล่าวแล้วว่า อ. ใคร จักเลี้ยงดู ซึ่งชน ท. ผู้มีประมาณเท่านี้ อ. ท่าน ท. โบยแล้ว ยังชน ท. เหล่านั้น จงให้หนีไป อ. ท่าน ท. จงคร่าออก ซึ่งชน ท. ผู้ไม่หนีไปอยู่ จากที่นี้ ดังนี้ ฯ ส่วนว่า อ. นางวิสาขา กล่าวแล้วว่า อ. ท่าน ท. จงหลีกไป อ. ท่าน ท. จงอย่าห้าม อ. พล นั่นเทียว จักให้ ซึ่งภัต แก่พล ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี ครั้นเมื่อคำอย่างนี้ อันนางวิสาขา แม้กล่าวแล้ว กล่าวแล้วว่า แน่ะแม่ อ. ความต้องการ ด้วยชน ท. เหล่านั่น ย่อมไม่มี แก่เรา ท. อ. ใคร จักเลี้ยงดู ซึ่งชน ท. เหล่านั่น ดังนี้ ยังกรรมกร ท. ให้โบยแล้ว ด้วยวัตถุ ท. มีก้อนดินและท่อนไม้เป็นต้น ยังชน ท. เหล่านั้น ให้หนีไปแล้ว พาเอาแล้ว ซึ่งชน ท. ผู้เหลือ ได้ไปแล้ว ด้วยอันคิดว่า อ. พอละ ด้วยชน ท. ผู้มีประมาณเท่านี้ มีอยู่ แก่เรา ท. ดังนี้ ฯ

ครั้งนั้น อ. นางวิสาขา คิดแล้วว่า อ. เรา นั่งแล้ว บนยานอันปัจจัยอะไรๆ ปกปิดแล้ว จักเข้าไป หรือหนอแล หรือว่า อ. เรา ยืนอยู่แล้ว บนรถ จักเข้าไป ดังนี้ ในกาลแห่งตนถึงพร้อมแล้ว ซึ่งประตูแห่งพระนครชื่อว่าสาวัตถี ฯ ครั้งนั้น อ. ความคิดนั่นว่า เมื่อเรา เข้าไปอยู่ ด้วยยานอันปัจจัยอะไรๆ ปกปิดแล้ว อ. ความวิเศษ แห่งเครื่องประดับชื่อว่า มหาลดา จักไม่ปรากฏ ดังนี้ ได้มีแล้ว แก่นางวิสาขานั้น ฯ อ. นางวิสาขานั้น เมื่อแสดงซึ่งตน แก่พระนครทั้งสิ้น ยืนอยู่แล้ว บนรถ ได้เข้าไปแล้ว สู่พระนคร ฯ

อ. ชน ท. ผู้อยู่ในพระนครชื่อว่าสาวัตถีโดยปกติ เห็นแล้ว ซึ่งสมบัติ ของนางวิสาขา กล่าวแล้วว่า ได้ยินว่า อ. หญิงนั่น ชื่อว่าวิสาขา อ. สมบัตินี้ อันมีอย่างนี้เป็นรูป เป็นสมบัติอันสมควร แก่นางวิสาขานั่นเทียว ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ อ. นางวิสาขานั้น ได้เข้าไปแล้ว สู่เรือน ของเศรษฐี ด้วยสมบัติใหญ่ ด้วยประการฉะนี้ ฯ ก็ ในวันแห่งนางวิสาขานั้นมาแล้ว อ. ชน ท. ผู้อยู่ในพระนครทั้งสิ้นโดยปกติ ส่งไปแล้ว ซึ่งเครื่องบรรณาการ ตามกำลัง ด้วยอันคิดว่า อ. เศรษฐีชื่อว่าธนญชัย ได้กระทำแล้ว ซึ่งสักการะใหญ่ แก่เรา ท. ผู้ถึงพร้อมแล้ว ซึ่งพระนคร ของตน ดังนี้ ฯ อ. นางวิสาขา ยังบุคคล ให้ให้แล้ว ซึ่งเครื่องบรรณาการ อันอันชนท. ทั้งส่งไปแล้วทั้งส่งไปแล้ว กระทำ ให้เป็นประโยชน์แก่ชนทั้งปวงนั่นเทียว ในตระกูล ท. เหล่าอื่นเหล่าอื่น ในพระนครนั้นนั่นเทียว ฯ อ. นางวิสาขานั้น กล่าวแล้ว ซึ่งคำอันเป็นที่รัก อันสมควรแก่วัย ของชนทั้งหลาย เหล่านั้น เหล่านั้น ว่า อ. ท่าน ท. จงให้ ซึ่งวัตถุนี้ แก่มารดา ของดิฉัน อ. ท่าน ท. จงให้ ซึ่งวัตถุนี้ แก่บิดา ของดิฉัน อ. ท่าน ท. จงให้ ซึ่งวัตถุนี้ แก่พี่ชาย ของดิฉัน อ. ท่าน ท. จงให้ ซึ่งวัตถุนี้ แก่น้องหญิง ของดิฉัน ดังนี้ ส่งไปอยู่ ซึ่งเครื่องบรรณาการ ได้กระทำแล้ว ซึ่งชน ท. ผู้อยู่ในพระนครทั้งสิ้นโดยปกติ ให้เป็นราวกะว่าญาติ ด้วยประการฉะนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ต่อมา ในระหว่างตอนกลางคืน นางลาตัวเป็นแม่ม้าอาชาไนยของนางวิสาขานั้นได้ตกลูก ฯ นางวิสาขานั้นให้พวกทาสีถือประทีปด้ามไปในที่นั้นแล้ว ให้นางลาอาบน้ำอุ่น ให้ทาด้วยน้ำมัน แล้วได้ไปสู่ที่อยู่ของตนตามเดิม ฯ

มิคารเศรษฐี เมื่อทำอาวาหมงคลแก่บุตร หาได้คำนึงถึงพระตถาคต แม้ผู้ประทับอยู่ในวิหารใกล้ไม่ ถูกความรักที่ตั้งอยู่เฉพาะในพวกสมณะเปลือย

สิ้นกาลนานเตือนอยู่ คิดว่า เราจักทำสักการะแม้แก่พระผู้เป็นเจ้าของเรา ดังนี้แล้ว วันหนึ่ง ให้คนหุงข้าวปายาสแข้นบรรจุในภาชนะใหม่ หลายร้อยสำรับ ให้นิมนต์พวกอเจลกะ ๕๐๐ คน เชิญเข้าไปภายในเรือน ส่งข่าวแก่นางวิสาขาว่า สะใภ้ของฉันจงมา จงไหว้พระอรหันต์ทั้งหลาย ฯ นางวิสาขานั้นเป็นอริยสาวิกาผู้โสดาบัน พอได้ยินคำว่า พระอรหันต์ ก็เป็นผู้ร่าเริงยินดี มาสู่ที่บริโภคของอเจลกะเหล่านั้น แลดูอเจลกะเหล่านั้นแล้ว ตำหนิเศรษฐีว่า ชนผู้เว้นจากหิริโอตตัปปะเห็นปานนี้ ย่อมชื่อว่าเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ เหตุไร พ่อผัวจึงให้คนเรียกดิฉันมา จึงไปที่อยู่ของตนตามเดิม ฯ
